

Z Ż A Ł O B N E J K A R T Y

Sprawozdania Archeologiczne, t. XXVIII, 1976

MGR MARIA GĄDZIKIEWICZ-WOŹNIAK

Dnia 4 września 1975 r. zmarła w Warszawie mgr Maria Gądzikiewicz-Woźniak, Główny Inwentaryzator Państwowego Muzeum Archeologicznego. M. Gądzikiewicz urodziła się 1 marca 1917 r. w Nowoczerkasku. Studia w Katedrze Prehistorii Uniwersytetu Warszawskiego rozpoczęła w roku 1938, przerywając je w czasie wojny. Piękną kartą Jej życia jest Jej działalność konspiracyjna i powstańcza w szeregach Armii Krajowej, w której uzyskała stopień podporucznika oraz Krzyż Walecznych, tracąc w wyniku odniesionych obrażeń oko. Po wojnie wznowiła studia na seminarium prof dra W. Antoniewicza, uzyskując w 1952 r. stopień magistra filozofii za pracę „Wybrane zagadnienia z badań nad kulturą grobów kloszowych”. Od 1946 r. pracowała nieprzerwanie w Państwowym Muzeum Archeologicznym, w roku 1962 obejmując funkcję kierownika Działu Epoki Brązu, od 1966 r. — kierownika Działu Inwentaryzacji Zabytków, a od marca 1975 r. —

Głównego Inwentaryzatora PMA. Prowadziła również ćwiczenia z muzeoznawstwa dla studentów UW. Za całokształt swej pracy zawodowej otrzymała wiele odznaczeń, a pośmiertnie przyznano Jej Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Jej praca zawodowa to przede wszystkim zajęcia muzealne, spełniane z wielkim poświęceniem, zamiłowaniem i wiedzą. W tak trudnych dla PMA pierwszych latach powojennych włożyła olbrzymi wysiłek w rewindykację i porządkowanie zbiorów, kompletowanie biblioteki i sprzętu. Po przeniesieniu się PMA do gmachu Arsenалу zorganizowała tam magazyn zbiorów z wczesnej epoki żelaza, a kilka lat później przejęła pieczę nad całością zabytków w Muzeum. Te tak pracowite i mało efektywne zajęcia były Jej pasją i zarazem wielkim osiągnięciem.

Mimo ciągłych kłopotów ze zdrowiem mgr M. Gądzikiewicz-Woźniak współpracowała lub kierowała wielu ekspedycjami wykopaliskowymi, przede wszystkim na stanowiskach z wczesnej epoki żelaza. Głównym tematem Jej studiów była kultura grobów kloszowych i temu problemowi poświęciła większość swych prac, z których oprócz cytowanej już pracy magisterskiej, opublikowanej w t. XX „Wiadomości Archeologicznych”, wymienić należy przede wszystkim opracowanie materiałów z Warszawy-Grochowa (stan. Brylowszczyzna), ogłoszone w t. VII „Materiałów Starożytnych”. Nie zdążyła już ukończyć przygotowywanej rozprawy doktorskiej na temat tej kultury.

Wspomnieć też trzeba o Jej znacznym wkładzie w opracowywanie scenariuszy i przygotowywanie wielu wystaw oraz o dorobku popularyzatorskim, poświęconym głównie pradziejom Warszawy i jej okolic.

Mgr Maria Gądzikiewicz-Woźniak była człowiekiem o wielkiej kulturze osobistej i szerokich humanistycznych zainteresowaniach. Odznaczała się wielkim poczuciem taktu, ogromną życzliwością i uczynnością oraz głęboką nie pozorowaną skromnością. Te właśnie cechy oraz wielka wiedza archeologiczna jednały Jej powszechną sympatię i wielką popularność, powodując, że była jedną z najbardziej lubianych osób w gronie warszawskich archeologów. Niech Jej ziemia lekka będzie.

Jan Dąbrowski